

Sygn. akt IV Ca 330/17

POSTANOWIENIE

Dnia 19 lipca 2017r.

Sąd Okręgowy w S. IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym :

Przewodniczący: SSO Mariusz Struski

Sędziowie SO: Wanda Dumanowska (spr.), Elżbieta Jaroszewicz

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Zadrozna

po rozpoznaniu w dniu 19 lipca 2017 r., w S.

na rozprawie

sprawy z wniosku J. T.

z udziałem R. C. (1)

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji uczestniczki od postanowienia Sądu Rejonowego wC. z dnia 6 lutego 2017 r. sygn. akt I Ns 85/09

postanawia:

I. oddalić apelację,

II. zasądzić od uczestniczki R. C. (1) na rzecz wnioskodawcy J. T. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt IV Ca 330/17

UZASADNIENIE

Wnioskodawca J. T. wniósł o podział majątku wspólnego pomiędzy nim a uczestniczką postępowania R. T., w sposób jaki zostanie wskazany na rozprawie. W toku postępowania uczestniczka wróciła do panińskiego nazwiska R. C. (2).

Uczestniczka postępowania R. C. (2) (T.) wniosła o uznanie za bezskuteczne wobec niej zbycia przez J. T. umową darowizny z 2.02.2008 r., na rzecz J. D., jednej drugiej części nieruchomości w postaci działki nr (...) o pow. 0,0655 ha zabudowanej budynkiem mieszkalno-przemysłowym o łącznej wartości 250.000 zł, dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w C. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczysta nr (...) i wniosła o dokonanie podziału majątku wspólnego stron, składającego się z wskazanych w odpowiedzi na wniosek nieruchomości, tj. działki nr (...) o pow. 0,0655 ha zabudowanej budynkiem mieszkalno-przemysłowym, dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w C. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczysta KW nr (...) i opisanych nieruchomości, w sposób wskazany w odpowiedzi.

W trakcie postępowania uczestniczka wniosła o zasądzenie od wnioskodawcy po 1.000 zł miesięcznie od listopada 2007 r. do dnia uprawomocnienia się postanowienia o podział majątku wspólnego. za nieuprawnione korzystanie z nieruchomości położonej w P. stanowiącej działkę nr (...) wskazując, iż uczestniczka postępowania została przymusem wyzuta z jej posiadania. Wnioskodawcy wniósł o oddalenie tego powództwa, podnosząc, że nikt nie pozbawił

uczestniczki posiadania przedmiotowej nieruchomości, a J. D. przysługiwała na tej nieruchomości służebność mieszkania.

W toku postępowania pomiędzy stronami powstał spór co do składu majątku wspólnego, czy w jego skład w ogóle wchodzi nieruchomość - działka nr (...) o pow. 0,0655 ha zabudowana budynkiem mieszkalno-przemysłowym, dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w C. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) - czy 1/2 udziału w tej nieruchomości oraz co do ruchomości wchodzących do majątku wspólnego.

Sąd na podstawie przepisu art. 510 § 2 k.p.c. wezwał do udziału w sprawie J. D..

W toku postępowania pełnomocnicy stron oświadczyli, iż strony dokonały zgodnego podziału ruchomości objętych porozumieniem z 27.05.2012 r.

Pełnomocnik wnioskodawcy w piśmie procesowym z 22 stycznia 2013 r. złożył wniosek o wydanie postanowienia wstępnego w zakresie skuteczności odwołania darowizny nieruchomości, dla której prowadzona jest księga wieczysta (...), a następnie przeniesienia udziału we własności nieruchomości na rzecz J. D., co pozwoli uniknąć niepotrzebnych kosztów związanych z podziałem nieruchomości w naturze w tym wyodrębnieniem lokali.

Sąd prawomocnym postanowieniem częściowym z 8.04.2013 r. uznał za bezskuteczne wobec R. C. (1) zbycie przez J. T. umową darowizny z dnia 2 grudnia 2008 roku na rzecz J. D. jednej drugiej (1/2) części nieruchomości, tj. działki nr (...) położonej w P., o powierzchni 0.06.55 ha zabudowanej budynkiem mieszkalno – użytkowym, dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w C. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...).

Postanowieniem z dnia 6 lutego 2017 roku Sąd Rejonowy w C. ustalił (punkt I sentencji), że w skład majątku dorobkowego wnioskodawcy J. T. i uczestniczki postępowania R. C. (1) wchodzi:

1. nieruchomość zabudowana położona w P. (...), gmina C., o pow. 0,0655 ha, działka nr (...), dla której to nieruchomości w Sądzie Rejonowym w C. V Wydziale Ksiąg Wieczystych prowadzona jest księga wieczysta nr KW (...) o wartości 211.000 zł,

2. środki finansowe zgromadzone na rachunkach bankowych w Banku (...) S.A. w W. prowadzonych dla uczestniczki postępowania R. C. (1) w postaci lokat terminowych, których stan środków na dzień 2 lutego 2017 roku wynosił:

a) nr (...) w kwocie 10.368,39 USD,

b) nr (...) w kwocie 10.368,39 USD,

c) nr (...) w kwocie 10.368,39 USD,

d) nr (...) w kwocie 10.368,39 USD,

e) nr (...) w kwocie 3.110,27 USD,

f) nr (...) w kwocie 3.110,27 USD,

g) nr (...) w kwocie 1.049,13 USD,

i dokonał podziału majątku wspólnego stron (punkt II sentencji) w ten sposób, że:

1. w zakresie nieruchomości opisanej w punkcie I podpunkt 1 zarządził jej sprzedaż licytacyjną i postanowił dokonać podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży licytacyjnej w 1/2 na rzecz J. T. i 1/2 na rzecz R. C. (1),

2. przyznał na wyłączną własność wnioskodawcy J. T. środki finansowe zgromadzone na rachunkach bankowych prowadzonych przez Bank (...) S.A. w W. na rzecz posiadaczki R. C. (1) opisane w punkcie I podpunkt 2 lit. „a”, „b” i „e” oraz połowę środków zgromadzanych na rachunku bankowym w punkcie I podpunkt 2 lit. „g”,

3. przyznał na wyłączną własność uczestniczki postępowania R. C. (1) środki finansowe zgromadzone na rachunkach bankowych prowadzonych przez Bank (...) S.A. w W. na rzecz posiadaczki R. C. (1) opisane w punkcie I podpunkt 2 lit. „c”, „d” i „f” oraz połowę środków zgromadzanych na rachunku bankowym w punkcie I podpunkt 2 lit. „g”.

Nadto oddalił roszczenie uczestniczki postępowania R. C. (1) o wynagrodzenie za nieuprawnione korzystanie z nieruchomości (punkt 3 sentencji), ustalił, że każdy z uczestników ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie (punkt 4 sentencji) i nakazał uczestniczkę postępowania R. C. (2) uiszczenie na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w C. kwotę 454,09 zł tytułem brakujących kosztów sądowych poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa (punkt 5 sentencji).

Przedmiotowe orzeczenie zostało oparte na następujących ustaleniach. W dniu 23 czerwca 1984r. wnioskodawca J. T. i uczestniczka postępowania R. C. (2) zawarli związek małżeński.

W drodze umowy darowizny z 27.12.2001 r. uczestnicy postępowania w ramach ustawowej wspólności majątkowej otrzymali prawo własności działki zabudowanej nr (...) o pow. 0.06.55 ha położonej w P., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w C. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczysta KW nr (...). W dziale III ustanowiono służebność osobistą mieszkania obejmującą trzy pokoje na piętrze, kuchnię, łazienkę i spiżarnię oraz garaż, ze swobodnym obejściem po całej nieruchomości-obciążającą działkę nr (...), na rzecz J. D..

Darczyńca J. D. pisemnym oświadczeniem z 10.09.2007 r. odwołała wobec wnioskodawcy J. T. i R. T. darowiznę działki zabudowanej nr (...) o pow. 0.06.55 ha położonej w P., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w C. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczysta KW nr (...).

Uczestniczka postępowania R. C. (2) (T.), 8.10.2007 r. w imieniu swoim i wnioskodawcy J. T. sprzedała nieruchomość zabudowaną budynkiem mieszkalnym jednorodzinny piętrowym, tj. działkę gruntu nr ewid. (...) obręb P. gm. C. o pow. 0,5100 ha.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w C. z 17.09.2008 r. (sygn. akt III RC 172/08) z dniem 1 stycznia 2008 r. ustanowiono rozdzielną majątkową pomiędzy stronami.

Umową darowizny z 2.12.2008 r. J. T. przeniósł udział 1/2 części nieruchomości, tj. działki zabudowanej nr (...) o pow. 0.06.55 ha położonej w P., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w C. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczysta KW nr (...) na J. D..

Uczestniczka postępowania R. C. (2) nie wyraziła zgody na darowiznę udziału przez wnioskodawcę J. T. w nieruchomości położonej w P. działka (...) na rzecz J. D..

Zgodnie z wpisem w księdze wieczyste KW nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w C., R. C. (2) i J. D. są właścicielkami po 1/2 udziału w nieruchomości położonej w P. działki zabudowanej nr (...).

W księdze wieczystej (...) w dniu 28 sierpnia 2012 roku, repertorium a numer (...), została ustanowiona nieodpłatna służebność gruntowa obciążająca działkę oznaczoną w ewidencji gruntów numerem(...) objętą księgą wieczystą numer (...) na rzecz każdorazowych właścicieli nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów, jako działka numer (...) objętej księgą wieczystą numer (...), a polegająca na prawie przechodu i przejazdu pasem gruntu o szerokości 4 m i długości około 10 m przebiegającym przez działkę numer (...) od nieruchomości władnącej do granicy działki numer (...), zgodnie z trasą przebiegu obecnego dojazdu zaznaczoną kolorem żółtym na załączonej mapie.

Sąd prawomocnym postanowieniem częściowym z 8.04.2013 r. uznał za bezskuteczne wobec R. C. (1) zbycie przez J. T. umową darowizny z dnia 2 grudnia 2008 roku na rzecz J. D. jednej drugiej (1/2) części nieruchomości, tj. działki

nr (...) położonej w P., o powierzchni 0.06.55 ha zabudowanej budynkiem mieszkalno – użytkowym, dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w C. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...).

Strony postępowania porozumieniem z 27.05.2012 r. uzgodniły pomiędzy sobą podział majątku ruchomego i zgodnie oświadczyły, iż podział ruchomości został tym sposobem dokonany i nikt nie wnosi pretensji ani uwag co do sposobu jego dokonania.

Zgodnie z aktualnym na dzień orzekania wpisem w księdze wieczystej KW nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w C., R. C. (2) i J. T. są właścicielami po 1/2 udziału w nieruchomości położonej w P. działki zabudowanej nr (...). 17.11.2014 r. Wykreślono wpis w dziale III służebności osobistej mieszkania obejmującą trzy pokoje na piętrze, kuchnię, łazienkę i spiżarnię oraz garaż, ze swobodnym obejściem po całej nieruchomości-obciążająca działkę nr (...), na rzecz J. D..

W trakcie istnienia wspólności majątkowej małżeńskiej pomiędzy stronami na uczestniczkę postępowania R. C. (1) zostały założone lokaty terminowe, na które wpłacono środki finansowe zgromadzone na rachunkach bankowych w Banku (...) S.A. w W., których stan na dzień 2.02.2017 r. wynosił łącznie 48 743,23 USD:

a) nr (...) - 10 368,39 USD

b) nr (...) - 10 368,39 USD

c) nr (...) - 10 368,39 USD

d) nr (...) - 10 368,39 USD

e) nr (...) - 3 110,27 USD

f) nr (...) - 3 110,27 USD

g) nr (...) - 1 049,13 USD

Aktem notarialnym z 28.08.2012 r., została ustanowiona służebność polegająca na prawie przechodu i przejazdu pasem gruntu o szerokości 4 m i długości 10 m na rzecz każdorazowych właścicieli nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka nr (...) objętej księgą wieczystą nr (...) obciążająca działkę oznaczoną w ewidencji gruntów nr (...) objętą księgą wieczystą nr (...).

Biegły sądowy ustalił wartość nieruchomości, tj. działki nr (...) położonej w P. o powierzchni 0.06.55 ha zabudowanej budynkiem mieszkalno – użytkowym, na kwotę 211.000 zł, a koszt urządzenia dojazdu do nieruchomości z drogi publicznej wynosi 23.000 zł.

Z opinii biegłych z zakresu budownictwa i geodezji wynika, że jest możliwy podział nieruchomości zabudowanej, tj. działki nr (...) położonej w P., pod warunkiem wykonania prac związanych z zamurowaniem dwóch otworów drzwiowych na parterze budynku, podziału korytarza na piętrze przez jego zamurowanie, wykonania na parterze otworu wejściowego drzwiowego, umożliwiającego wejście do jednej z wydzielonych części budynku, wymurowania ściany na poddaszu, wykonania schodów łączących parter z piętrem i piętro z poddaszem oraz rozdzielenia wewnętrznej instalacji elektrycznej, wodociągowej i kanalizacyjnej, wykonanie ogrzewania elektrycznego lub wykonanie kotłowni i komina zewnętrznego przylegającego do ściany zewnętrznej budynku oraz prac geodezyjnych związanych z podziałem nieruchomości i zbudowaniem podjazdów do wydzielonych nieruchomości z drogi publicznej, których wykonanie będzie utrudnione lub wręcz niemożliwe z uwagi na istniejącą skarpe.

Uczestniczka postępowania nie mieszkała i nie użytkowała nieruchomości działka nr (...) położonej w P., o powierzchni 0.06.55 ha zabudowanej budynkiem mieszkalno – użytkowym tzw. (...) i nie zgłaszała woli korzystania z tej nieruchomości. Uczestniczka postępowania R. C. (2) po sprzedaży wybudowanego domu w P. nr działki (...) mogła

zamieszkać w na piętrze (...). J. D. nie zezwoliła wnukom M. i M. T. (1) na pozostawienie mebli i maszyn do garażu na terenie tzw. (...). Po sprzedaży domu R. C. (2) wynajęła mieszkanie w C..

Wnioskodawca J. T. i uczestniczka postępowania R. C. (2) nie mieszkają i nie użytkują nieruchomości działki nr (...) położonej w P., o powierzchni 0.06.55 ha zabudowanej budynkiem mieszkalno – użytkowym tzw. (...)

Analizując zebrany w sprawie materiał dowodowy, Sąd I instancji zauważył, że w rozpoznawanej sprawie sporne było, czy nieruchomość, tj. działka nr (...) o pow. 0,0655 ha zabudowana budynkiem mieszkalno-przemysłowym, dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w C. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczysta nr (...), wchodzi w skład majątku wspólnego stron postępowania, wobec przeniesienia własności 1/2 części w powyższej nieruchomości przez wnioskodawcę J. T. na rzecz J. D. umową darowizny z 2.12.2008 r., czy tylko udział w tej nieruchomości wynoszący 1/2 a należący do R. C. (1). Wskazał przy tym, że prawomocnym postanowieniem częściowym z 8.04.2013 r. ww. umowa darowizny została uznana za bezskuteczną wobec R. C. (1). Podniósł, że J. D. przekazała swój udział jednej drugiej (1/2) części nieruchomości, tj. działki nr (...) położonej w P., o powierzchni 0.06.55 ha zabudowanej budynkiem mieszkalno – użytkowym na rzecz wnioskodawcy i zrzekła się ustanowionej na tej nieruchomości służebności mieszkania. W skład majątku wspólnego stron podlegającego podziałowi wchodziła zatem cała nieruchomość zabudowana położona w P. nr działki (...) oraz środki finansowe zgromadzone na rachunkach bankowych w Banku (...) S.A. w W. prowadzonych dla uczestniczki postępowania R. C. (1) w postaci lokat terminowych, których stan na dzień 2.02.2017 r. wynosił:

- a) nr (...) 10 368,39 USD
- b) nr (...) 10 368,39 USD
- c) nr (...) 10 368,39 USD
- d) nr (...) 10 368,39 USD
- e) nr (...) 3 110,27 USD
- f) nr (...) 3 110,27 USD
- g) nr (...) 1 049,13 USD

Sąd Rejonowy zauważył, że żadna ze stron postępowania nie mieszka i nie użytkuje działki nr (...) położonej w P., o powierzchni 0.06.55 ha zabudowanej budynkiem mieszkalno – użytkowym tzw. (...) Nieruchomość powyższa składa się z kotłowni położonej w piwnicy budynku, z części produkcyjnej położonej na parterze budynku, części mieszkalnej położonej na piętrze budynku, która składa się z korytarza, pięciu pokoi, kuchni, spiżarni, łazienki i przyległego garażu oraz wolnostojącego budynku garażowo-gospodarczego. Biegli z zakresu budownictwa i geodezji stwierdzili w swoich rzeczowych i jasnych opiniach, że jest możliwy podział ww. nieruchomości, ale pod warunkiem wykonania prac związanych z zamurowaniem dwóch otworów drzwiowych na parterze budynku, podziału korytarza na piętrze przez jego zamurowanie, wykonania na parterze otworu wejściowego drzwiowego, umożliwiającego wejście do jednej z wydzielonych części budynku, wymurowania ściany na poddaszu, wykonania schodów łączących parter z piętrem i piętro z poddaszem oraz rozdzielenia wewnętrznej instalacji elektrycznej, wodociągowej i kanalizacyjnej, wykonanie ogrzewania elektrycznego lub wykonanie kotłowni i komina zewnętrznego przylegającego do ściany zewnętrznej budynku oraz prac geodezyjnych związanych z podziałem nieruchomości i zbudowaniem podjazdów do wydzielonych nieruchomości z drogi publicznej, których wykonanie będzie utrudnione lub wręcz niemożliwe z uwagi na istniejącą skarpę. Biegły z zakresu wyceny nieruchomości określił sam koszt wykonania podjazdu na kwotę 23.000 zł.

Sąd podkreślił, że zasady doświadczenia życiowego wskazują, iż wykonanie wszystkich wskazanych wyżej prac budowlanych umożliwiających podział przedmiotowej nieruchomości może pociągnąć znaczne koszty, tym bardziej, iż w wyniku prac adaptacyjnych i remontowych mogą wyniknąć dalsze niespodziewane duże wydatki. Faktyczne wydatki na fizyczny podział nieruchomości mogłyby zbliżyć się do jej wartości. Co istotne żadna ze stron nie jest zainteresowana przeprowadzeniem prac związanych z podziałem nieruchomości i nie zamierza mieszkać lub

użytkować przedmiotowej nieruchomości o czym świadczy wystawienie do sprzedaży tej nieruchomości przez strony na wolnym rynku i fakt zamieszkiwania stron w innym miejscu. Ponadto fizyczny podział nieruchomości spowodował by utratę funkcjonalności przedmiotowej nieruchomości określonej jako nieruchomość mieszkalno-produkcyjna a podział nieruchomości winien być zgodny ze społeczno - gospodarczym jej przeznaczeniem. Co więcej na skutek podziału powstały by dwie niewielkie nieruchomości nie spełniające już funkcji produkcyjnej, użytkowej, a wydzielone działki miałyby powierzchnie po o. (...) i 0.0332 ha. Na jednej z nich musiałaby być jeszcze ustanowiona służebność przechodu i przejazdu, z uwagi na wysoką skarpe z drogi publicznej i niewielką odległość budynku od drogi co znacznie utrudniałoby pobudowanie niezależnych podjazdów. O powyższym świadczy już konieczność ustanowienia służebności przechodu i przejazdu na rzecz przedmiotowej nieruchomości na sąsiadującej działce. Nadto plan miejscowego zagospodarowania gminy C. dla obrębu P. w § 4 przewiduje, iż nowo powstałe działki nie mogą być mniejsze niż 900 m² i 1000 m². Co istotne, w toku postępowania ani wnioskodawca, ani uczestniczka postępowania nie wyrazili zgody na przyznanie przedmiotowej nieruchomości jednemu z nich.

Sąd I instancji stwierdził zatem, że zniesienie współwłasności ww. nieruchomości winno nastąpić w drodze jej sprzedaży

W dalszej części rozważań Sąd odniósł się do żądania uczestniczki postępowania R. C. (1) o zasądzenie od wnioskodawcy odszkodowania w wysokości 1.000 zł miesięcznie, z tytułu wyzucia jej z posiadania opisanej wyżej nieruchomości od listopada 2007 r. Stwierdził w tym miejscu, że uczestniczka podczas postępowania nie wykazała faktu, iż posiadała ona przedmiotową nieruchomość i że wnioskodawca wyzulił ją z tego posiadania oraz wysokości odszkodowania z tego tytułu. W ocenie Sądu z zeznań świadków M. T. (2) i M. T. (1) nie wynika, by uczestniczka posiadała przedmiotową nieruchomość przed listopadem 2007 r. i by to właśnie wnioskodawca pozbawił ją tego posiadania.

Zatem uwzględniając całokształt okoliczności faktycznych i prawnych Sąd Rejonowy dokonał podziału majątku dorobkowego wnioskodawcy J. T. i uczestniczki postępowania R. C. (1), w którego skład wchodzi nieruchomość zabudowana położona w P. (...) gmina C., o pow. 0,0655 ha, działka nr (...), dla której to nieruchomości w Sądzie Rejonowym w C.V Wydziale Ksiąg Wieczystych prowadzona jest księga wieczysta nr (...) o wartości 211.000,00 zł i środki finansowe zgromadzone na rachunkach bankowych w Banku (...) S.A. w W. prowadzonych dla uczestniczki postępowania R. C. (1) w postaci lokat terminowych, których stan środków na dzień 2 lutego 2017 roku wyniósł:

- a) nr (...) w kwocie 10.368,39 USD,
- b) nr (...) w kwocie 10.368,39 USD,
- c) nr (...) w kwocie 10.368,39 USD,
- d) nr (...) w kwocie 10.368,39 USD,
- e) nr (...) w kwocie 3.110,27 USD,
- f) nr (...) w kwocie 3.110,27 USD,
- g) nr (...) w kwocie 1.049,13 USD,

w ten sposób, że w zakresie nieruchomości zarządził jej sprzedaż licytacyjną i postanowił dokonać podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży licytacyjnej w 1/2 na rzecz J. T. i 1/2 na rzecz R. C. (1) oraz przyznał na wyłączną własność wnioskodawcy J. T. środki finansowe zgromadzone na rachunkach bankowych prowadzonych przez Bank (...) S.A. w W. na rzecz posiadaczki R. C. (1) opisane w punkcie I podpunkt 2 lit. „a”, „b” i „e” oraz połowę środków zgromadzonych na rachunku bankowym w punkcie I podpunkt 2 lit. „g” i przyznał na wyłączną własność uczestniczki postępowania R. C. (1) środki finansowe zgromadzone na rachunkach bankowych prowadzonych przez Bank (...) S.A. w W. na rzecz posiadaczki R. C. (1) opisane w punkcie I podpunkt 2 lit. „c”, „d” i „f” oraz połowę środków zgromadzonych na rachunku

bankowym w punkcie I podpunkt 2 lit. „g”, i oddalił roszczenie uczestniczki postępowania R. C. (1) o wynagrodzenie za nieuprawnione korzystanie z nieruchomości.

O kosztach postępowania orzeczono na mocy art. 520 § 1 k.p.c. Nadto Sąd Rejonowy nakazał uczestniczkę postępowania R. C. (2) uiszczenie na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w C. kwotę 454,09 zł tytułem brakujących kosztów sądowych poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa tj. 1/2 wynagrodzenia biegłej z zakresu geodezji.

Uczestniczka postępowania zaskarżyła powyższe postanowienie apelacją, domagając się jego zmiany, poprzez:

- przyznanie wyłącznej własności wnioskodawcy J. T. nieruchomości opisanej w punkcie I podpunkt 1 dyspozytywnej części postanowienia;

- przyznanie wyłącznej własności uczestniczkę R. C. (2) środków finansowych zgromadzonych na rachunku bankowym w Banku (...) opisanych w punkcie I podpunkt 2 litera a, b, e dyspozytywnej części postanowienia oraz połowy środków finansowych zgromadzonych na rachunku bankowym w Banku (...) opisanych w punkcie I podpunkt 2 litera g dyspozytywnej części postanowienia;

- zasądzenie od wnioskodawcy J. T. na rzecz uczestniczki R. C. (1) wynagrodzenia w kwocie 1.000 zł miesięcznie począwszy od listopada 2007 roku za nieuprawnione korzystanie z nieruchomości.

Skarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

- naruszenie art. 233 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c., poprzez przekroczenie swobodnej oceny dowodów i pominięcie twierdzeń uczestniczki co do sposobu podziału majątku, a w konsekwencji błędne przyjęcie, że wybrany sposób podziału majątku jest najbardziej odpowiedni;

- błąd w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, że w związku z tym, iż żadna ze stron postępowania obecnie nie mieszka oraz nie użytkuje nieruchomości opisanej w punkcie I podpunkcie 1 postanowienia, to żadna ze stron postępowania nie jest zainteresowana zachowaniem przedmiotowej nieruchomości dla siebie;

- naruszenie art. 206 k.c., przez jego niezastosowanie, nieuwzględnienie przez Sąd I instancji żądania uczestniczki zasądzenia wynagrodzenia za nieuprawnione korzystanie z nieruchomości.

Wnioskodawca w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zważyć należy, że art. 382 k.p.c., nakłada na Sąd II instancji obowiązek rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału oraz dokonania własnej, samodzielnej i swobodnej oceny, w tym oceny zgromadzonych dowodów (vide: uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1998 r., II CKN 704/97 - Lex). Sąd II instancji nie ogranicza się zatem tylko do kontroli sądu I instancji, lecz bada ponownie całą sprawę, a rozważając wyniki postępowania przed sądem I instancji, władny jest ocenić je samoistnie. Postępowanie apelacyjne jest więc przedłużeniem procesu przeprowadzonego przez pierwszą instancję, co oznacza, że nie toczy się on na nowo.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwolił Sądowi rozpoznającemu apelację na konstatację, że dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia stanu faktycznego stanowiące podstawę wydania zaskarżonego orzeczenia były prawidłowe, dlatego Sąd Okręgowy przyjmuje je za własne. Sąd I instancji właściwie ocenił zebrany materiał dowodowy, kierując się przy tym zasadami logicznego rozumowania. Dokonał także prawidłowej oceny merytorycznej zgłoszonego przez

wnioskodawcę roszczenia. W konsekwencji, zarzuty podniesione w treści apelacji, w ocenie Sądu II instancji, stanowiły jedynie gołosłowną polemikę z prawidłowymi ustaleniami i stanowiskiem Sądu Rejonowego.

Skarżąca oparł apelację na zarzucie naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., poprzez dokonanie błędnej i nieszechstronnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i uznanie, że zastosowany sposób zniesienia współwłasności majątku, tj. sprzedaż nieruchomości i podział środków finansowych z jej sprzedaży oraz podział środków zgromadzonych na lokatach jest adekwatny do okoliczności niniejszej sprawy.

Należy mieć na uwadze, iż zgodnie z treścią - wyrażającego obowiązującą w polskiej procedurze cywilnej zasadę swobodnej oceny dowodów - art. 233 § 1 k.p.c., sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału - swobodna ocena dowodów odnosi się do wyboru określonych środków dowodowych i do sposobu ich przeprowadzenia. Mają być one ocenione konkretnie i w związku z całym zebrany materiał dowodowy. Jest to podstawowym zadaniem sądu orzekającego, wyrażającym istotę sądownictwa, a więc rozstrzygnięcia kwestii spornych w warunkach niezawisłości, na podstawie własnego przekonania sędziego przy uwzględnieniu całokształtu zebranego materiału (vide: orzeczenie Sądu Najwyższego z 16 lutego 1996 r., II CRN 173/95, L.). W orzeczeniu z 10 czerwca 1999 roku, wydanym w sprawie II UKN 685/98 (L.) Sąd Najwyższy stwierdził, że normy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i ważąc ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego.

Jednocześnie przysługujące sądowi prawo swobodnej oceny dowodów musi być tak stosowane, aby prawidłowość jego realizacji mogła być sprawdzona w toku instancji. Dlatego skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania, lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (vide: uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1998 r., II CKN 4/98; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/00; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 76/99 – Lex).

Zdaniem Sądu II instancji, zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia, iż Sąd Rejonowy uchybił zasadom logicznego rozumowania, lub doświadczenia życiowego. To z kolei czyni zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. gołosłownym.

Wywodom Sądu I instancji nie można zarzucić dowolności, ani przekroczenia granic logicznego rozumowania. Sąd odniósł się do podniesionych przez stronę w toku sprawy zarzutów. Wskazał fakty, które uznał za udowodnione i na których oparł swoje rozstrzygnięcie. Odniósł się całego zebranego materiału dowodowego, wyjaśniając motywy, którymi się kierował. Sąd Okręgowy podzielił zaprezentowane w uzasadnieniu skarżonego orzeczenia stanowisko Sądu Rejonowego. Nie znalazł przy tym podstaw do jego zakwestionowania w oparciu zarzuty, na których oparła apelację skarżąca. Podkreślenia wymaga, że Sąd Rejonowy, opierając się na doświadczeniu życiowym, w sposób całościowy i pozbawiony jakiegokolwiek dowolności – prawidłowo - zinterpretował zaproponowany przez strony materiał dowodowy. Jego treść nie budziła przy tym żadnych wątpliwości.

W tym miejscu należy wyjaśnić, iż w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej sąd nie może przyznać uczestnikowi postępowania prawa majątkowego bez jego zgody i zasądzić od niego na rzecz innego uczestnika spłaty lub dopłaty. Bez znaczenia są tu przyczyny odmowy zgody i wszelkie inne okoliczności (vide: uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2016 r., IV CSK 763/15 – L.). W szczególności zaś, nie można zmusić współwłaściciela do przyjęcia nieruchomości (vide: uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2012 r., II CSK 187/12 – L.). Innymi słowy, jeżeli przy zniesieniu współwłasności żaden ze współwłaścicieli nie wyraża zgody na przyznanie mu rzeczy (nieruchomości), sąd zasądza jej sprzedaż (vide: uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 1998 r., II CKN 347/98 – L.).

W realiach rozpoznawanej sprawy, ani wnioskodawca, ani uczestniczka postępowania nie wyrazili chęci przejęcia - w ramach dokonywanego podziału majątku – na własność zabudowanej nieruchomości położonej w P.(...), gmina C., o pow. 0,0655 ha, działka nr (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...). Co więcej, dokonanie fizycznego podziału nieruchomości na dwie mniejsze, okazało się z jednej strony sprzeczne z jej społeczno-gospodarczym przeznaczeniem i miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, z drugiej zaś nieopłacalne finansowo. W tej sytuacji jedyną możliwością podziału tego składnika majątku dorobkowego uczestników, była jego sprzedaż i przekazanie tak wnioskodawcy, jak i uczestniczce postępowania po połowie uzyskanych z tego tytułu środków. Podobnie rzecz się miała ze środkami pieniężnymi zdeponowanymi na lokatach bankowych.

Sąd II instancji w pełni podzielił zapatrywania Sądu Rejonowego wyrażone w treści uzasadnienia skarżonego orzeczenia. Wobec zaś braku merytorycznych argumentów skarżącej, uzasadniającej jej przeciwnie stanowisko w tym zakresie, nie było podstaw do bardziej szczegółowego analizowania w tym miejscu rzeczowej kwestii.

Za chybione należało uznać zarzuty uczestniczki postępowania, dotyczące nieuwzględnienia jej żądania, zasądzenie od wnioskodawcy na jej rzecz, począwszy od listopada 2011 roku, kwoty 1.000 zł miesięcznie tytułem nieuprawnionego korzystania z nieruchomości.

W tym miejscu wyjaśnić należy, że art. 34¹ k.r.o., wprowadza co do zasady, współposiadanie rzeczy wchodzących do majątku wspólnego przez oboje małżonków jednakże nie wyklucza możliwości wyłącznego, jednoosobowego posiadania samoistnego sprawowanego przez jednego małżonka co oznacza, że w odniesieniu do małżonków także obowiązuje reguła znana z art. 206 k.c. (vide: uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 9 października 2013 r., V ACa 359/13 – L.).

Oznacza to, że żądanie wynagrodzenia za wyłączne korzystanie z rzeczy przez jednego z małżonków, musi wiązać się z pozbawieniem drugiego z małżonków możliwości korzystania z niej (wyzucie z posiadania). Uczestniczka postępowania domagając się zasądzenia ww. kwoty, winna więc była wykazać, że wnioskodawca pozbawił ją prawa do posiadania opisanej wyżej nieruchomości pozostającej we współwłasności. Zadaniu temu nie podołała.

Przedmiotowa nieruchomość weszła do majątku wspólnego uczestników w 2001 roku. Od tego momentu wnioskodawca, ani skarżąca nie zamieszkiwali w niej, ani nie korzystali z niej w inny sposób. Do 2014 roku nieruchomość była obciążona służebnością osobistą mieszkania na rzecz matki wnioskodawcy (darczyńcy od którego otrzymali rzeczony składnik majątku). Fakt, iż J. D. – jak uzasadniała apelująca - nie zezwoliła dzieciom uczestników na wniesienie do niej mebli, nie jest równoznaczna z tym, że wnioskodawca pozbawił uczestniczkę. Co wymaga podkreślenia, apelująca nie wykazała, by kiedykolwiek faktycznie posiadała sporną nieruchomość i by w wyniku działań byłego męża została wyzuta – na jego rzecz - z możliwości jej posiadania.

Podnieść należy, że apelująca poza twierdzeniami dotyczącymi braku zgody ze strony matki wnioskodawcy na wniesienie do opisanej nieruchomości mebli, nie przedstawiła żadnego innego argumentu, który miałby uzasadniać zasadność jej zarzutów. Co istotne, od początku postępowania była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego, zatem z całą pewnością posiadała wiedzę na temat zasad rozkładu ciężaru dowodu w postępowaniu cywilnym. Skoro więc w żaden sposób nie wykazała kluczowych z punktu widzenia jej twierdzeń okoliczności, nie mogła liczyć na ich uwzględnienie.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., stwierdzić należy, że uzasadnienie orzeczenia wyjaśnia przyczyny, dla jakich orzeczenie zostało wydane. Jest przy tym sporządzane już po wydaniu tegoż orzeczenia, a zatem wynik sprawy z reguły nie zależy od tego, jak napisane zostało uzasadnienie i czy zawiera ono wszystkie wymagane elementy. Stąd też zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może być usprawiedliwiony tylko w tych wyjątkowych okolicznościach, w których treść uzasadnienia orzeczenia uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego (vide: uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2011 r., II PK 202/10 – Lex). Sytuacja taka nie ma miejsca w rozpoznawanej sprawie. Sąd I instancji w uzasadnieniu wskazał bowiem, ustalone

przez siebie okoliczności faktyczne i kwalifikację prawną, jaką dla nich przyjął. Treść zaś uzasadnienia pozwala na prześledzenie wyводу Sądu I instancji i nie pozostawia żadnych wątpliwości, co do jego toku rozumowania.

W świetle powyższego Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., orzekł jak w punkcie 1 sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 5 pkt 6, § 2 pkt 7 § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (punkt 2 sentencji).